

Ovaj razgovor napravljen je za Nacionalni audiovizuelni institut iz Varšave, u Poljskoj. Biće objavljen u publikaciji koja će sadržati izvode sa Evropskog kongresa kulture, koji je održan u septembru 2011. u Wrocławu, u Poljskoj. Kongres je bio glavni događaj Kulturnog programa u okviru Poljskog predsedavanja Evropskoj uniji u 2011. Publikacija će se pojaviti na proleće 2012.

NEKO ĆE MORATI DA UKLONI RUŠEVINE

DUBRAVKA UGREŠIĆ

Sa Dubravkom Ugrešić razgovarao Dejan Ilić

This interview has been commissioned by the National Audiovisual Institute in Warsaw, Poland, as part of the publication summarizing the European Culture Congress. ECC was held in September 2011 in Wrocław, Poland, and was the main event of the Cultural Programme of the 2011 Polish EU Presidency. The publication will be brought out in the Spring 2012.

www.nina.gov.pl; www.culturecongress.eu

Dejan Ilić – Da li trenutnu krizu u Evropskoj uniji vidite kao isključivo finansijsku, dakle ekonomsku, ili nam taj procep u finansijama dozvoljava da kroz njega vidimo i neke druge, ozbiljnije probleme unutar Unije, poput recimo nepostojanja temelja za uzajamnu solidarnost građana evropskih država?

Dubravka Ugrešić – Nijedna kriza nije samo finansijska. Svaka finansijska kriza je politička kriza. Ta fatalna povezanost pokazuje se na gotovo svakom primjeru. S krizom bankovnog sistema dolazi do krize državnog sistema, s krizom državnog sistema dolazi do krize same institucije demokratije. Ali kako nisam ni politolog, ni stručnjak za ekonomiju, moje mišljenje je relevantno baš toliko koliko i mišljenje svakog običnog građanina EU. Meni, dakle, preostaju samo strahovi za koje u ovom času postoje više nego očiti razlozi.

D. I. – Da li se pokušaji raznih tela pri Evropskoj komisiji koja su zadužena za kulturu mogu tumačiti i kao napori da se proizvede nešto nalik na evropski identitet koji bi poslužio kao temelj sveevropske solidarnosti?

D. U. – Je li postojao jugoslavenski identitet? Ja mislim da jest. Postojalo je mnogo “realnih” i “čvrstih” elemenata na kojima je taj identitet počivao: historijski istrajna jugoslavenska ideja ili jugoslavizam; jak partizanski pokret; antifašizam; antistaljinizam; originalan i hrabar izbor “trećeg puta”; socijalizam; samoupravljanje; uspostava većinskog jezika kao službenog jezika; prilično moderan politički i pravni ustroj Jugoslavije s republikama, pravima i zakonima; praksa života u zemlji koja je donijela opći boljitak i zadovoljavala većinu njezinih građana za neki niz godina. Prisjetimo se kako se raspao jugoslavenski identitet i kako je većina građana bila prisiljena da po-

traži zaklon u etničkim i nacionalnim identitetima.

Danas pak, kada gledate manifestacije poput tjedna srpske kulture u Hrvatskoj ili manifestacije poput tjedna hrvatske kulture u Srbiji, prvo što vam pada na pamet je tribalna praksa, gdje jedno pleme odlazi u posjetu drugome, diplomatski razmjenjujući simboličke darove: malo žrtveno prase za lulu duhana, ogrlicu načinjenu od školjaka za ogrlicu ukrašenu perjem, krzno lisice za medvjede krzno.

92 Sve u svemu, mi, “kulturnjaci”, mi smo to žrtveno prase, kako u našim regionalnim, tako i u razmjerima EU, mi smo ta ogrlica ukrašena perjem i lisiče krzno. Mi smo stavljeni u funkciju, mi služimo za razmjenu simboličkih, humanističkih vrijednosti. Usput, mi smo apsolutno najjeftinija radna snaga stavljena u službu evropske međudržavne diplomacije, kao i one regionalne. Mjesečna plaća evropskog diplomatskog predstavnika premašuje moj honorar za knjigu (u koju je uloženo pet godina rada) za nekoliko puta. Pa ipak, ja kao besplatna humanistička radna snaga vjerujem u evropski identitet, njegov sadržaj za mene ima realnost – to je, ako ništa drugo, evropska književnost i evropska kultura na kojoj sam rasla. Je li taj identitet jednako realan za holandskog farmera, francuskog radnika, i prodavačicu sira i vrhnja na zagrebačkom Dolcu, u to ne bih ulazila.

D. I. – Ali taj evropski identitet, bio on prihvaćen ili ne od svih, istovremeno stvara čitav niz grupa koje ostaju izvan njegovih obrisa, čija je diskriminacija sasvim realna. Kakav je onda smisao kulturnog proizvođenja evropskog identiteta, napora i sredstava koji se u to ulažu?

D. U. – Što se napora tiče, bojim se da je napravljeno jako malo. *The New York Review of Books* su elitne njujorške novine koje čita gotovo svaki elitni “kulturnjak” na svijetu. Evropska unija je do sada, pretpostavljam, potrošila goleme novce na kulturu, ali do danas nije uspjela proizvesti kulturni mjesečnik koji bi ujedinjavao kulturnu elitu Evrope. Takav mjesečnik bi trebalo da bude na dominantnom, na engleskom jeziku, a upravo to je, pretpostavljam, jedan od razloga zašto ne postoji. U Sjedinjenim Državama, baš kao i u Velikoj Britaniji, postotak prijevodne književnosti je zanemariv (neki tvrde da jedva dostiže 3 odsto), za razliku od anglo-američke književnosti u prijevodu, koja u nekim evropskim zemljama čini čak 40 odsto cjelokupne nakladničke industrije. Pa ipak, u Americi postoji edicija “Evropa”, čiji se urednici trude da sustavno prevode suvremene evropske književnike. Kulturna birokracija EU, godinama zaposlena na *cultural policy* poslovima (tu spadaju i oni brojni kulturni *managers, officers and facilitators*; te brojni NGO-i u kulturi), nije se ni do danas, nakon toliko godina prakse, dosjetila da osnuje neku evropsku ediciju na engleskom jeziku, koja će izdavati *evropske* pisce (ne hrvatske, ukrajinske, belgijske i tako dalje). Postavljam važno pitanje: gdje bih se ja, dakle, kao spisateljica evropske kulturne orijentacije, kao spisateljica koja živi tu Evropu kao svoj *lifestyle* (pišem na hrvatskom jeziku, a živim u Hollandiji) mogla smjestiti, sa čime bih se mogla identificirati, gdje bih se mogla angažirati i koja je moja stvarna identifikacijska točka. Te točke nema.

EU kulturna politika, kao i evropska kulturna praksa, radi zapravo suprotno od svojih

ideoloških proklamacija, radi na opstrukciji zajedničke kulturne platforme, a sve za volju poštovanja nacionalnih jezika i kultura, te kulturnih razlika. U tom smislu, svaki kulturni proizvođač pripada prije svega svojoj nacionalnoj zajednici, a kulturni proizvodi razmjenjuju se po plemenskom principu: mi vama dajemo naše *njemačke* perlice, a vi nama dajete vaše *hrvatske* školjkice. Mislim da je to duboko ponižavanje kulture i njezinih “neposrednih proizvođača”.

D. I. – Iako bih se složio sa vašim opisom evropskog kulturnog prostora kao teritorijom koja je tribalno podeljena, i to baš zahvaljujući evropskom nadnacionalnom i evropskim nacionalnim birokratskim aparatima, i dalje mislim da se ipak može videti jasna razlika između onih koji su unutra i onih koji su ostali vani, upravo kao razlika između privilegovanih i marginalizovanih, ili čak diskriminiranih. Ako ni zbog čega drugog, a onda zbog resursa koji im nisu na raspolaganju, na obodu Evrope nastaju, da to tako nazovem, frustrirani kolektivni identiteti, koji na Uniju gledaju izvana i ona im izgleda kao nešto kako-tako ujedinjeno ili jedinstveno samim tim što im nije dostupno. Rekao bih da ste vi do skora prelazili tako povučenu granicu, živeći delom na “Balkanu”, a delom u Holandiji.

D. U. – Istina, postoje frustrirani kolektivni identiteti. Oni postoje u srcu same EU i zovu se “emigranti”, “alohtoni”, “pridošlice”, “obojanji”, “drugi”. Neki sociolozi koriste za frustrirane izraz “spavači”. Ali, Bugari koji su diskriminirani unutar EU, naprosto zato jer rade na

crno, “kod kuće” diskriminiraju svoje Turke. Hrvati, koji će ući u EU, “kod kuće” diskriminiraju svoje Srbe, a i mnogog građanina EU koji se tamo zatekne preko ljeta kao turist. Srbi, koji su izvan povlaštenog kruga EU, diskriminiraju “kod kuće” mnoge Albance, Cigane i homoseksualce. Bilo bi tragično da frustracije o kojima pričate krenu u pobunu koja vodi u krivom smjeru, u smjeru odbrane etničkih i vjerskih prava, kao što se to dogodilo u bivšoj Jugoslaviji.

D. I. – Uprkos riziku na koji me upozoravate, ili baš zbog njega, moram reći da to isključivanje zajednica na obodu, kakve su i postjugoslovenske zajednice, lišava evropsku administraciju jednog bitnog istorijskog iskustva. Kada ste već pomenuli jugoslovenski identitet koji se rasuo na niz partikularnih identiteta: proces u kom se to dogodilo nekima, recimo vašem kolegi Borisu Budenu, liči na procese koji se upravo odvijaju u Evropskoj uniji. Ima li razloga za strah i od tih najgorih stvari koje se mogu zamisliti? Da li će se nemiri i dalje događati samo na obodu Evrope, kao što sad recimo gledamo događaje na Bliskom istoku, koje su neki požurili da prema evropskim modelima nazovu Arapskim prolećem?

D. U. – Sve nas koji smo prošli kroz raspad Jugoslavije ovo što se danas događa u EU podsjeća na već jednom proživljeni scenario. Trenutno gledamo evropsku krizu, koja je i finansijska i politička, i pritom virkamo preko njezina ramena ne bismo li vidjeli kako se stvari kreću u Americi. Nemiri će sigurno eskalirati, ali toga se ne bojim. Jedino se bojim da ti nemiri ne

budu iskorišteni kao isprika za uvođenje autokratskih sistema, za jačanje vojske, za jačanje raznih evropskih fašističkih grupacija, za potkusurivanje mržnje, i za podizanje novih granica i zidova.

D. I. – Pored virkanja preko ramena Evropske unije, mogli bismo se zagledati i u njene imperijalne korene. Ali, danas kao da imamo posla sa nekom kvaziimperijalnom silom koja bi da kolonizuje i teritorije unutar svojih granica i teritorije koje su ostale izvan njih. Kad kažem teritorije, mislim u stvari na zajednice koje su se našle s obe strane po svemu ipak proizvoljno povučene granice.

94 **D. U.** – Ne zaboravite, mi, postjugoslavenski narodi, mi smo se samokolonizirali, mi smo dopustili “našima” lopovima da nas koloniziraju i pokradu. Kolonizirao nas je naš vlastiti proizvod – nacionalizam; a onda i tranzicijska pljačka. Jedno je išlo u paru s drugim. A to što vi zovete kvaziimperijalnom silom, ja bih jednostavno nazvala kapitalizmom. Zanimljivo je kako svi post-Jugoslaveni imaju problem s izgovaranjem dviju riječi: komunizam i kapitalizam. I istina je, te dvije riječi mi smo opteretili svojim značenjima. Komunizam se u Jugoslaviji zamjenjivao, s pravom ili ne, rječju socijalizam (Rusi su živjeli u komunizmu, a mi, Jugoslaveni, u socijalizmu); a i riječ kapitalizam se nije upotrebljavala (koristili su je Sovjeti uspostavljajući opoziciju između dobrog komunizma i zlog kapitalizma; mi nismo imali baš ništa protiv kapitalizma). Zato smo radije birali zamjene, kao *business*, na primjer. Sada kada smo se svi obreli u tvrdom kapitalizmu, ispada

da se ne snalazimo baš najbolje. Bolje se u ideološkim koordinatama snalaze mladi Amerikanci iz Zuccoti parka nego mi, građani postkomunističkih zemalja.

D. I. – Dobro, kapitalizam: kako vidite učinke tržišta u kulturi, koja se na jednom drugom nivou koristi upravo kao legitimacijska potpora tog tržišta?

D. U. – U Evropi postoje dva kulturna tržišta koja se dopunjuju, a najčešće, i nažalost, podupiru. Jedno je tržište koje radi na ekonomskim principima, koje je kulturu, bolje rečeno masovnu kulturu (bilo da se radi o knjizi, filmu, muzici, televiziji) poistovjetilo s robom. Na tom tržištu knjiga je, na primjer, roba kao i svaka druga. Što je roba jeftinija, dostupnija, oglašavanja, to ćete je bolje prodati. Kao prodavači i oglašavači služe i sami autori, a tu su i mediji i svi oni koji se nadaju da će ubrati profit. Međutim, situacija s profitom nikada nije potpuno čista. Čak i kada prodajete običnu bocu pića, tu je uključen faktor ideološke manipulacije. Ispijajući “pepsi”, ne ispijate samo piće nego i nostalgiju, pripadnost svojoj klapi, svom vremenu, generaciji, željenoj slici sveta, koječemu. Tu leži snaga i apsolutna nadmoć popularne kulture.

Postoji i drugo, daleko slabije tržište kulturnih dobara. Radi se o kulturnim dobrima koja imaju uglavnom samo tzv. simboličku vrijednost. Realizaciju te simboličke vrijednosti omogućavaju kulturna birokracija EU, državna ministarstva kulture i slične institucije. One djeluju kao neka vrsta vojske kulturnoga spasa. One su tu da potpomognu financijski neko-

mercijalnu kulturnu robu koju je teško prodati. Međutim, ni to paralelno tržište nije lišeno “ideologije”, pa ni gladi za profitom. Ono će, na primjer, financirati izgradnju kakvog muzeja moderne umjetnosti u želji da ostavi trajan (a ne fluidan) simbolički kapital, ali će gledati kako da uloženi novac vrati. Svaki muzej je prije svega turistička atrakcija, pa tek onda “hram umjetnosti”. Proizvođač kulturnog dobra, umjetnik, pritisnut je, s jedne strane, tržištem koje mu poručuje da je jedino bitan *sales record*. S druge strane, isti taj umjetnik u vlasti je evropskih i/ili nacionalnih kulturnih institucija koje u pravilu ne dopuštaju uplitanje u svoju kulturnu politiku. Institucije imaju novac i pravo da ga daju kome hoće i za što hoće, zar ne?

A onda se oba ta paralelna tržišta prilagođavaju kontekstu koji je moćniji od njih. To je kontekst suživota velikih i malih jezika i kultura, centra i periferije, između alohtonih i autohtonih participanta u kulturi i tako redom. Bojim se da je popularni slogan “Kultura ne poznaje granice” upravo i izmišljen zato što ih (kultura) i te kako poznaje.

D. I. – I dalje o kapitalizmu: mogu li se sve one razlike koje pominjete, a nabrojali ste “emigrante”, “alohtone”, “pridošlice”, “obojane”, “druge” naposljetku svesti na klasne razlike, to jest predstaviti kao posledice ekonomske diskriminacije? I nije li odbrana verskih i etničkih prava u slučaju raspada Jugoslavije bila u stvari odbrana klasnih privilegija? Iako su se sistemi menjali, sastav upravljačkih grupa na prostoru Jugoslavije nije se bitnije promenio. Ali se jesu promenili obrasci raspodele dobara: bogati i

moćni postali su još bogatiji i još moćniji. Nije li kultura i prilikom raspada Jugoslavije, baš kao i danas, (zlo)upotrebljena da sve to uvijek u priču o etničkim i verskim pravima koja se uvek manifestuju kao prava na posebnu kulturu?

D. U. – Ispod svega stoji novac. Razlike su uvijek klasne, slažem se s vama. Međutim, pitanje etničkog, nacionalnog, vjerskog identiteta “mudro” je istaknuto u prvi plan, i ono spretno kamuflira temeljne klasne podjele. Tako će holandski vodoinstalater, koji je upravo ostao bez posla, odmah optužiti pridošlicu Poljaka, koji se našao u Holandiji da mu oduzme posao. Za vrijeme nedavnog boravka u Wrocławu, na Evropskom kongresu kulture, gledala sam mračan film *Import/Export* Ulricha Seidla, koji pripovijeda dve paralelne priče. Jedna je o mladoj Ukrajinki, koja živi u ukrajinskoj provinciji, radi kao medicinska sestra i izdržava majku i svoju bebu. Nakon neuspješnih pokušaja da zaradi novac u Ukrajini, odlazi u Austriju, gdje radi kao spremačica u bogatoj kući, a kada dobije otkaz, zapošljava se kao čistačica u staračkom domu. Druga priča je o mladom Austrijancu, bez škole i bez posla, koji sa svojim očuhom – sitnim lopovom, pijancem i pervertitom – putuje istočnom Evropom i prodaje i kontrolira *pinball* mašine. Dvojica Austrijanaca ponižavaju deklasirane “Istočnjake”, jer se osjećaju boljima i nadmoćnijima od njih, iako su sami pripadnici zapadnog *underclassa*, što se malo razlikuje od istočnog. Starac koji umire u staračkom domu nudi mladoj Ukrajinki brak, ali samo ako “bude dobra prema njemu”. Dakle i on se – upišan, usran, na samrti – osjeća boljim od Ukrajinke.

Ispričavam se što sam tako nadugo prepričavala film, ali poruka je jasna, radi se o dugogodišnjoj manipulaciji ideologijom o evropskom Istoku i evropskom Zapadu, radi se o potpunom iščeznuću klasne svijesti, pa prema tome i klasne solidarnosti. U filmu jadnik pljuje po jadniku, misleći da je bolji. Jugoslavenski slučaj pokazao je kako je tobožnja odbrana nacionalnog identiteta zapravo pljačka s političkim legitimitetom. Pljačku su odobrile strane političke institucije, ona je podržana legitimnim političkim sredstvima, a potvrđena Daytonskim sporazumom i mnogo čime sličnim.

I na kraju, dakako, kultura (univerzitet, pisci, umjetnici, intelektualci, edukatori) odigrala je veliku ulogu u “spiritualnoj legitimizaciji” zločina i pljačke. Ali i to je stara priča, kulturnjaci su uvijek tamo gdje je vlast, dakle – novac. Usput rečeno, ponekad mi dopru do ušiju tračevi iz Rusije. Ruski kulturnjaci, navodno, sve više podržavaju svoje oligarhe, dakle i oni se bave “spiritualnom legitimizacijom”, iako to oligarsima zbilja nije potrebno. Međutim, kulturnjacima jest. Oligarsi su goleme hodajuće kase, kako ih ne podržavati?!

D. I. – Mehanizmi isključivanja i uključivanja, to jest uspostavljanja i održavanja moći unutar i izvan granica Evropske unije, često se manifestuju i kao davanje ili oduzimanje prava na sećanje. U svojim knjigama, i proznim i esejističkim, često pišete o tome. Štaviše, možda bi se vaš književni rad mogao protumačiti i kao čuvanje onih sećanja koja nisu u skladu sa slikom koju bi današnja evropska društva da imaju o sebi. Pri tom, taj vaš rad bih jasno razdvojio od onoga što se naziva nostalgijom. Rekao bih da je

pre reč o jasnom angažmanu koji čuvanjem suvišnih ili nepotrebnih sećanja zapravo čuva mogućnost izbora između više opcija u traženju izlaza iz krize.

D. U. – Da, pisala sam o tome, o konfiskaciji sjećanja. Vlast u našim postjugoslavenskim zemljama obilato manipulira prošlošću, prošlost joj uglavnom i služi za manipulaciju. Vlast se bavi otkopavanjem i zakopavanjem leševa, svaki čas izvuču neki, kada joj to zatreba, i svaki čas zakopa neki, ako joj to zatreba. Najstrašnije je da se inteligencija, koja bi trebala biti i filter i arbitar, najčešće stavlja u službu vlasti, pa onda u rezultatu cvjeta praksa podizanja spomenika i njihova rušenja; praksa izdavanja nesuvislih udžbenika (u jednoj sredini važi jedna historijska istina, a u drugoj druga). Bilo bi zgodno kada bi se netko pozabavio time kako se neke epizode iz nedavne povijesti tretiraju na hrvatskoj wikipediji, a kako na srpskoj, bosanskoj, slovenskoj ili makedonskoj. Za taj test ne treba puno truda, možete ga obaviti brzo.

D. I. – Ne samo da su neka sećanja nepodobna, nego se čini i da je sećanje samo postalo suvišno. Kao da živimo u društvima, da to tako kažem, bez dubine. Sve što se dogodi, dogodi se na površini, tu se zadrži neko vreme, i onda potone kao da ga nikada nije bilo. Mogu li kultura i naposljetku književnost opstati bez sećanja?

D. U. – Sjećanje postaje besmisleno u trenutku kada biva podvrgnuto politizaciji, ideologizaciji i komercijalizaciji. To se, na primjer, dogodilo s jugonostalgijom. Društvo bez dubine, kako vi kažete, i ako uopće prihvatimo da je to

točno, dijelom je rezultat doba u kojem živimo; doba spektakla, doba informacijske revolucije, doba masmedija i masovne kulture, doba interneta. Internet, na primjer, briše sjećanje upravo zato jer ga prostim dodiranjem na tipku možete aktivirati. Sam internet i ne podrazumijeva dubinu, nego širinu. U Engleskoj su napravili iztraživanje i testirali londonske taksiste koji se nekoliko godina služe GPS-om. Ispostavilo se da je taksistima u samo tih nekoliko godina, koliko su se oslanjali na kompjuterske navigatore, dobrano atrofirao osjećaj za orijentaciju u prostoru. Više nisu znali reći gdje je sjever, gdje je jug. Grubo rečeno, ako jednoga dana ostanemo bez struje, moglo bi se dogoditi da ostanemo bez sjećanja. Internet je i izmišljen da nas drži u iluziji permanentne sadašnjosti. Prošlosti nema, budućnost je sadržana u nekoj tehničkoj novici. Preostala nam je vječna sadašnjost. Zabravo, je li to? Naravno, pritom nikako ne mislim da je internet taj "vrag iz kutije". Kriza u kojoj smo se našli daleko je dublja, ona nije samo financijska i politička, i nije trenutna. Kriza je zahvatila apsolutno sve, uključujući i kulturu, koja se posljednjih godina svela na nezaustavljivo recikliranje "smeća". Naprosto mislim da smo se obreli u novom vremenu, da svi dijelimo osjećaj da su stvari izmakle našoj kontroli, te da smo, baš kao londonski taksisti, izgubili osjećaj za orijentaciju. Međutim, postoje i znakovi buđenja iz nekog dugog i mučnog sna, postoji svijest da dalje ovako više ne ide, kao i svijest da nam predstoji zajednički napor za očuvanje nekih temeljnih ljudskih i civilizacijskih vrijednosti.

97

D. I. – Osetite li ponekad da biste voleli da pobegnute, da se sklonite negde od svega? Meni to sve češće pada na pamet. Ali, nikako ne mogu da zamislim to mesto gde bih se sklonio, niti mogu da zamislim sebe na nekom takvom mestu. Kako vi stojite sa tim utopijskim vizijama?

D. U. – Bojim se da svi imamo neku vrstu "exit" neuroze, svi pogledom tražimo gdje se nalazi to zeleno *exit* svjetlo, kamo da šmugnemo kada dođe do opće panike. Međutim, bijeg nije ni realno ni efikasno rješenje. Kao i nakon svakog potresa, netko mora popraviti štetu. Netko mora ukloniti ruševine. Ako to već ne činite zbog sebe, učinit ćete to zbog svoje djece. Neki ekonomisti tvrde da će kriza dugo trajati. Ljudi će se u međuvremenu okrenuti jedni drugima, možda će se uspostaviti neki novi oblici međusobnog povjerenja, oblici malih zajednica, poput komuna, tko zna što će se još dogoditi. Ali jedno je sigurno: nema bijega. Između ostaloga i zato što dobro znamo da se nema kamo pobjeći. Svima nama predstoji suočavanje sa jednom neopisivom, golemom štetom.

ЈЕДНОГ ОБЛАЧНОГ
МАРТОВСКОГ ПОПОДНЕВА
ЧОВЕК МАЧКА СРЕО ЈЕ
ЧОВЕКА ЗЕЦА... ПИТАО ГА
КУДА ЈЕ КРЕНУО, А ОВАЈ
МУ КАЗАО ДА НЕ ЗНА...
ЧОВЕК МАЧКА ПРЕДЛОЖИ
ЗАТО ДА ОДУ НА ЈЕДИНО
ЛОГИЧНО МЕСТО...
ЧОВЕК ЗЕЦ СЕ СЛОНИ
И ОНИ КРЕНУШЕ...

УСПУТ СУ
ПРИЧАЛИ
О СВАКО-
ДНЕВНИМ
СТВАРИМА...
ЧОВЕК ЗЕЦ
СЕ ХВАЛИО
КАКО СУ МУ
ДЕЦА ЛЕПА И
ПАМЕТНА
...

...ДОК СЕ ЧО-
ВЕК МАЧКА
ЖАЛИО КАКО
ГА НЕШТО
СТАЛНО
ЖИГА И
ПРОБАДА

Ма, то
ми је збој
времена...

Мислиш?

